

Handlingsplan mot mobbning och kränkande särbehandling för barn och personal på Folkparksenheten

Trakasserier, mobbning, våld eller hot om våld accepteras inte i Folkparksenheten.

Som detta räknas:

- knuffar och slag
- ojusta tacklingar
- stryk eller hot om stryk på väg till från skolan/arbetsplatsen
- väskor, kläder eller böcker göms undan
- böcker rivs sönder
- material stjäls
- saker som någon har gjort förstörs eller saboteras på annat sätt
- maten saboteras under måltiden
- ovänligt bemötande, t ex tillmälen, hånfulla skratt, gliringar, sarkasmer
- en grupp tystnar och sluter sig när en kamrat/arbetskamrat närmar sig
- osanna beskyllningar för att ha gjort eller sagt någonting
- man "glömmer" att föra vidare viktig information
- uteslutning och utfrysning; att inte få vara med i gemenskapen, i leken eller samtalet
- sexuella trakasserier

Förebyggande verksamhet

I dagliga verksamheten:

- var och en är ansvarig för sina handlingar
- bryta roller; självbilden
- höja status
- synliggöra personal/barn
- utgå från det som är bra hos andra människor
- förhållningssätt vuxna-barn, barn-barn, barn-vuxna, vuxna-vuxna

Formaliserat

- arbeta i tvärgrupper/arbetslag
- anordna temadagar om "ämnet"
- arbeta med värdegrundsmaterial
- arbeta med mobbningsböcker

Konflikter

- ge tid för konfliktlösning
- ge barnen ett sätt att lösa konflikter bl.a.med metoder enligt Gunilla O. Wahlströms bok *Gruppen som grogrund, en arbetsmetod som utvecklar och Hantera konflikter – men hur?*

Då misstanke om mobbningstendenser och våldstendenser finns

- gör **alla** vuxna observanta
- se till att den misstänkte alltid är synlig för någon vuxen
- ha ett aidentifierat samtal i klassen/gruppen

Vid upptäckt

- det finns personal i varje arbetslag som är huvudansvarig. Vid personal är chef ansvarig
- synliggöra upptäckten för mobbaren och den mobbade
- ha samtal med var och en och med alla tillsammans
- ha samtal med de som sett/vet något om händelsen
- informera och samtala med föräldrar. Vid personalärenden tillsammans med fackliga företrädare
- lägga ett åtgärdsprogram
- bestämma uppföljningstid/tider
- samråd i elevhälsoteamet, ev. polis och socialtjänst.

Mobbning är våld men kan ses som en speciell sektor av våldet där speciellt upprepningen av ett destruktivt mönster mot en enskild människa eller grupp är det mest påtagliga. Detta måste självfallet motarbetas, stoppas och åtgärdas från skolan.

Handlingsplan för mobbningsteam på Folkparksskolan.

Se till att mobbningen upphör genom att ta reda på så mycket detaljer som möjligt kring mobbningssituationen bl.a. genom samtal med andra som kan ha sett eller hört vad som hänt.

Enskilda samtal enligt arbetsgången nedan

- fråga den mobbade När- Var- Hur- Vem. Anteckna allt.
- kom överens med den basgruppsansvarige pedagogen när ni ska hämta mobbaren/mobbarna, ingen förvarning får ges.
- hämta elev 1/ledaren för samtal. Gå tillbaks med eleven. hämta elev 2. Gör likadant.
- hämta ev. övriga mobbare
- alla samtal måste ske i följd, så att eleverna ej kan tala med varandra. Anteckna.
- kontakt tas med hemmen efter överenskommelse mellan mobbningsteam och den basgruppsansvarige pedagogen om tidpunkt.
- se till att eleverna märker att ni kontrollerar dem under ca en vecka.
- uppföljningssamtal någon vecka senare både med mobboffret och mobbarna.
- ytterligare uppföljningssamtal efter behov.
- eventuellt extra stöd till mobboffer och andra inblandade.

Handlingsplan för att motverka hedersrelaterat våld.

Hedersrelaterat våld accepteras inte på Folkparksskolan. Vid upptäckt, oro eller misstanke anmäls detta till socialtjänsten alternativt görs en polisanmälan.

Definition

”Hedersrelaterat förtryck och våld finns i klaner och familjer i ett patriarkalt samhällssystem. Individerna är underordnad gruppen som äger och tar yttersta ansvar för heder och skam. Här är männens och gruppens heder direkt avhängigt av gruppens kvinnliga medlemmars faktiska eller påstådda sexuella beteende och relationer. I det faktiska eller påstådda sexuella beteende och relationer i det faktiska förtrycket och våldet är förövaren oftast en man i nära relation till offret som oftast är en flicka eller ung kvinna. Andra kvinnor i nära relation till offret kan direkt eller indirekt utgöra ett stöd till förtrycket som öppet stöds av kollektivets gillande. Systemet gör även förövarna till offer.”

Denna definition av hedersrelaterat våld är hämtad ur boken *Om våld i hederns namn* (2008) av Länsstyrelsen i Östergötland.

Skollagen 1 kap. 5 §

Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor (Skollagen 2010:800).

Förebyggande verksamhet

På Folkparksskolan arbetar vi med de tidigare beskrivna **basgrupperna**. Basgruppen är ett forum för att bygga på relationer, få vi-känsla i barngrupperna/klasserna och på skolan, skapa trygghet och få en god självbild. Vi arbetar efter Läroplanens värdegrund för att förebygga alla former av kränkande behandling samt motverka traditionella könsroller. Vi lyfter frågeställningar och diskuterar olika människors lika värde. Vi arbetar även med värderingsövningar och gruppstärkande övningar. I basgruppen arbetar vi med olika teman.

På Folkparksskolan utgår all personal från de observationspunkter se nedan som Länsstyrelsen angivit sin handbok *Om våld i hederns namn* (2008) för att kunna upptäcka om en elev är utsatt för hedersförtryck.

- Får eleven delta i all undervisning inklusive Idrott, simning samt sex och samlevnad?
- Får eleven vara med på skolresor och lägerskolor?
- Måste eleven ljuga om pojk- eller flickvän, vilka eleven umgås med, fritidsvanor etc?
- Hur ser elevens studiemotivation och koncentration ut över tid?
- Är eleven tidvis (oförklarligt) ledsen eller orolig?
- Uppvisar eleven psykosomatiska symptom såsom huvudvärk eller magont?
- Har eleven sömnsvårigheter?

- Är eleven utsatt för någon form av bevakning t. ex från bror eller kusiner på skolan?
- Verkar eleven oförklarligt rädd för något/någon?
- Talar eleven om problem hemma eller sin ofrihet i termer av "vår kultur kräver"?
- Talar eleven om att förlova sig eller gifta sig trots att eleven är ung och inte färdig med skolan? Är partnern någon som eleven rimligen inte kan känna särskilt väl?

Vid upptäckt

- Om en elev pratar med en vuxen så lyssnar den vuxne på eleven och tar samtalet på allvar. Eleven skall inte lämnas ensam vid en krissituation.
- Gångse sekretessregler gäller.
- Folkparksskolans elevhälsoteam meddelas och sedan görs en konsultation eller anmälan till Socialtjänsten.
- Vi dokumenterar händelseförloppet/samtalet.
- Elevhälsoteamet erbjuder samtalskontakt med familjen och eleven. Efter varje samtal utvärderas de direkta åtgärder som är vidtagna.

Handlingsplan för vårdat språk.

Exempel på förebyggande insatser:

- Måltidssituationer och övriga rutinsituationer, att vuxna är förebilder och ser sig som pedagogiska instrument, ger nyanser, känslor, har samtal. Ger de rätta orden vid slanguttryck och icke riktade svordomar.
- Kompissamtal, hemlig kompis etc, för att vårda och respektera varandra bättre.
- Rollspel, teater, drama.
- Välja berättelser och sagor medvetet för att visa på alternativa sätt att uttrycka sig.

Förhållningssätt hos oss vuxna:

- Vid riktade svordomar sker konflikthantering utifrån skolans konflikthanteringsmodell. Vid icke riktade svordomar ges tillsägelse.
- Det är okej att bli arg, men inte låta sin ilska gå ut över andra människor.
- Om ett barn hunnit bli kränkt ger vuxen det kränkta barnet upprättelse, genom att själv ta på sig skulden för att man inte har hunnit ingripa.

Åtgärder:

- Barnen ska introduceras vid varje terminsstart och vid intensivperiodstart.
- Vid intensivperiodstart ska information från rektor skickas hem till föräldrarna.
- Vid upprepande riktade svordomar kontaktas föräldrarna.

Mätmetod och utvärdering:

- Vi vuxna kan utvärdera genom att analysera frekvensen av riktade svordomar.
- Vi kan utvärdera genom att både vuxna och barn känner av den allmänna atmosfären på skolan/skolgården.
- Barnen utvärderar genom samtal i basgruppen.

Handlingsplan mot våldshandlingar; sparkar, slag, stryptag och grepp.

Övergripande; Våldshandlingar accepteras inte på Folkparksskolan. Genom regelbundna samtal i samlingar och basgrupper informeras barnen om vår ståndpunkt och vilka konsekvenser det blir. Om reglerna ej följs; Vuxen måste **alltid** reagera mot våldshandlingar både ute och inne. Vid våldshandling av akut karaktär, exempelvis slagsmål eller raseriutbrott, håller vuxen fast barnet till dess att risken för att barnet skall skada sig själv eller andra har upphört, d v s barnet har lugnat sig. Vid individuella regler för barn ska de diskuteras av spec.ped, dokumenteras i åtgärdsprogram och informeras om på personalmöte. Om inte detta hänt så gäller samma regler som övriga barn.

Pinnar som symbol i lek får endast användas utanför skolgården och ej som tillhygge. Att använda pinnar/kottar som tillhygge räknas som våldshandling. Vuxen som ser eller får det berättat för sig att något barn utfört någon form av våldshandling tar bort barnet från situationen. Det får sitta enskilt utan uppgifter och fundera på sin handling. Vuxen informerar om fortsatta sanktioner om beteendet kvarstår eller upprepas. Efter lämplig tid sker konflikthantering. Händelser dokumenteras på varje avdelning vid behov.

Fortsatta sanktioner vid upprepat beteende:

- Skolgårdsrast med överinseende av vuxen.
- Barnet får ej vara med vid den aktivitet där problemet uppstod.
- Förskoleklass – år 2: Ha egen rast (egna tider).
- Skolan kontaktar hemmet. Polisanmälan görs i sista hand.

Märker vi en tendens till ökning av våldshandlingar, beslutar vi att ha en intensivperiod under 2 veckor, som gäller för hela enheten. Detta innebär att **all** personal som inte har schemalagd egen rast **ska** vara ute på barnens alla raster. Detta innebär att fram- och bortplockningstid utgår under intensivperioden.

Konflikthantering

Syfte: att rikta blickarna framåt och hitta den väg som *kan* leda till förlikning, lösning eller ett sätt att hantera problemet på som båda parter kan acceptera. Skolan använder bla. metoder från Gunilla O. Wahlströms bok *Hantera konflikter – men hur?* från 1996.

Förebyggande insatser.

T ex tjejgrupp, killgrupp, massage, osv.

Genom att:

- Definiera sina problem
- Identifiera och uttrycka sina känslor och behov.
- Ta del av den andres känslor och behov.

- Försöka få barnet att se sin egen del i konflikten.
- Föreställa sig den idealiska lösningen.
- Skapa möjligheter till samförstånd.
- Förhandla och komma överens om en handlingsplan.
- Göra en överenskommelse (eventuellt skriftlig).

Medlingsprocessen

Vad hände? Vad är problemet?

Var och en får berätta händelseförloppet utan att bli avbruten.

Medlaren återberättar vad som sagts och frågar om det är korrekt uppfattat, efter vars och ens berättelse.

Vad känner du? Var och en får berätta om de egna känslorna inför händelsen/problemet och hur personen själv agerat. Medlaren uppmuntrar jag – budskap, t.ex. "Jag är arg för att..."

Medlaren återformulerar de känslor personerna uttryckt. "Jag får ett intryck av att du känner...", "Du känner dig alltså..." vad vill du ska hända? De berörda får i tur och ordning berätta vad de *vill* ska hända i denna situation. Vad är möjligt att göra?

Utifrån vad personerna vill ska hända, enas de om vilket/vilka förslag och ser om det är realistiskt att genomföra dem.

Sammanfatta överenskommelsen.

Viktigt att komma ihåg

- Lösningen ska komma från de som har konflikten.
- Om du inte har möjligheten just nu att hantera konflikten, berätta exakt tid när ni ska träffas.
- Glöm inte känslorna!

Rutiner för polisanmälan om brott och misstanke om brott i grundskolan- Folkparksskolan.

Enligt direktiv från Norrköpings utbildningskontor 20080826.

Huvudprinciper

- Brottsliga handlingar ska aldrig accepteras.
- Skolan ska polisanmäla alla brott som utförs i eller i anknytning till skolan.
- Skyldigheten att polisanmäla ett brott gäller även i de fall där gärningsmannen inte fyllt 15 år.

Från ett skolperspektiv ges här exempel på brott där underlåtenhet att anmäla är straffbart:

- Grov misshandel
- Olaga frihetsberövande
- Våldtäkt
- Våldtäkt mot barn
- Rån
- Grov skadegörelse

Vad anmäls?

Skolans utgångspunkt är att brott och kriminalitet ska behandlas på samma sätt i skolan som i övriga samhället. Det är därför polisens, och inte skolans uppgift, att bedöma om och när ett brott har begåtts.

Brott begångna av elever under 15 år

De brott som definieras i strafflagen är brott också om de begås av personer under 15 år, trots att målet inte behandlas i domstol och inget straff döms ut. Ansvar för åtgärder från samhällets sida när en icke straffmyndig person begått ett brott vilar på de sociala nämnderna. Av rent preventiva skäl kan det vara särskilt viktigt att polisanmäla just en gärningsman som inte fyllt 15 år. Detta eftersom en polisanmälan ger en signal till polis och socialtjänst om att allt inte står rätt till.

Folkparksskolan har ett elevhälsoteam som med rektor som deltagande huvudman är ansvarigt för arbete med likabehandlingsplan och elevstöd. Samtliga medlemmar i elevhälsoteamet är delegerade av rektor att göra polisanmälningar. Elevhälsoteamet tar alltid gemensamma beslut om polisanmälningar. Ansvarig pedagog anmäler omedelbart händelse till EHT, som i samråd beslutar om polisanmälan. Kontakt med förälder tas alltid samma dag. EHT utgår från följande handlingsplaner:

MISSHANDEL- handlingsplan för våldshandlingar, sparkar, slag, stryptag, grepp 6:4. Vid upprepade åtgärder enligt handlingsplan beslutar EHT om polisanmälan.

GROV MISSHANDEL- handlingsplan enligt krisplan sid 52. Polisanmälan.

OLAGA HOT- handlingsplan för mobbning och kränkande särbehandling 6:1. Vid upprepade åtgärder enligt handlingsplan beslutar EHT om polisanmälan.

OFREDANDE- handlingsplan mobbning och kränkande särbehandling 6:1. Vid upprepade åtgärder enligt handlingsplan beslutar EHT om polisanmälan.

OLAGA FRIHETSBERÖVANDE- krisplan sid 50. Polisanmälan.

STÖLD, RÅN, TILLEGREPPSBROTT- Polisanmälan, särskild blankett.

SKAdegörelse- samtal med föräldrar och barn kring återställelse. EHT beslutar om polisanmälan.

VÅLDTÄKT/VÅLDTÄKT MOT BARN/RÅN- krisplan sid 33, polisanmälan samt extern hjälp av psykolog, präst m fl.